

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาความสัมพันธ์เชิงสาเหตุ โดยมีวัตถุประสงค์คือ 1) เพื่อพัฒนาโมเดลเชิงสาเหตุของประสิทธิผลในการดำเนินงานพัฒนาและส่งเสริมระบบประกันคุณภาพการศึกษาของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา 2) เพื่อตรวจสอบความสอดคล้องของโมเดลเชิงสาเหตุของประสิทธิผลในการดำเนินงานพัฒนาและส่งเสริมระบบประกันคุณภาพการศึกษาของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา 3) เพื่อศึกษาระบบกลไกการดำเนินงาน ปัญหา และแนวทางการแก้ปัญหาการดำเนินงานพัฒนาและส่งเสริมระบบประกันคุณภาพการศึกษาของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประชากรที่ใช้ในงานวิจัยคือ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา จำนวน 175 เขต ผู้ให้ข้อมูลในการวิจัย ได้แก่ ศึกษาธิการ ผู้บริหาร และครู จำนวนรวม 1,157 คน ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย ตัวแปรอิสระภายในแฝง 4 ตัวแปร คือ ปัจจัยด้านลักษณะของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ปัจจัยด้านลักษณะสภาพแวดล้อมของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ปัจจัยด้านลักษณะบุคลากรของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา และปัจจัยด้านนโยบายและการปฏิบัติงานของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ตัวแปรตามภายในแฝง 1 ตัวแปร คือ ประสิทธิผลในการดำเนินงานพัฒนาและส่งเสริมระบบประกันคุณภาพการศึกษาของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ตัวแปรแฝงดังกล่าววัดได้จากตัวแปรสังเกตได้ รวมทั้งหมด 21 ตัวแปร เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถาม และแบบสัมภาษณ์ ซึ่งแบบสอบถามมีความเที่ยงในการวัดตัวแปรสังเกตได้แต่ละตัวตั้งแต่ 0.82 – 0.93 วิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติเชิงบรรยาย การวิเคราะห์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน การวิเคราะห์หองค์ประกอบเชิงยืนยัน การวิเคราะห์โมเดลลิสเรลและการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพด้วยวิธีการวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิจัยที่สำคัญสรุปได้ดังนี้

1. โมเดลเชิงสาเหตุของประสิทธิผลในการดำเนินงานพัฒนาและส่งเสริมระบบประกันคุณภาพการศึกษาของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา พบว่า ปัจจัยด้านนโยบายและการปฏิบัติงานของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา เป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลทางอ้อมต่อประสิทธิผลในการดำเนินงานพัฒนาและส่งเสริมระบบประกันคุณภาพการศึกษาของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา รวมทั้งพบว่า ปัจจัยด้านลักษณะสภาพแวดล้อมของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลรวมสูงสุดต่อประสิทธิผลในการดำเนินงานพัฒนาและส่งเสริมระบบประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา นอกจากนี้ยังพบว่า ปัจจัยด้านลักษณะสภาพแวดล้อมของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มีอิทธิพลทางตรงต่อปัจจัยด้านลักษณะของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ปัจจัยด้านลักษณะบุคลากรของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา และปัจจัยด้านนโยบายและการปฏิบัติงานของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา อีกทั้งปัจจัยด้านนโยบายและการปฏิบัติงานของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามีอิทธิพลทางตรงต่อปัจจัยด้านลักษณะสภาพแวดล้อมของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
2. โมเดลเชิงสาเหตุของประสิทธิผลในการดำเนินงานพัฒนาและส่งเสริมระบบประกันคุณภาพการศึกษาของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ โดยค่าไค-แควร์ (Chi-square) เท่ากับ 4.53 $p = 1.00$ ที่องศาอิสระเท่ากับ 48 ค่า GFI = 1.00 ค่า AGFI=.99 และค่า RMR=0.001 ตัวแปรในโมเดลสามารถอธิบายความแปรปรวนของประสิทธิผลในการดำเนินงานพัฒนาและส่งเสริมระบบประกันคุณภาพการศึกษาของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาได้ร้อยละ 38
3. ระบบกลไกในการดำเนินงานพัฒนาและส่งเสริมระบบประกันคุณภาพการศึกษาของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา คือ จัดทำแผนปฏิบัติการและเขียนโครงการในการตรวจสอบสถานศึกษา ดำเนินการตามแผนปฏิบัติการเพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่วางไว้ จัดทำคู่มือในการปฏิบัติงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ประสานงานกับสถานศึกษาเพื่อให้คำแนะนำและความรู้เกี่ยวกับการประกันคุณภาพการศึกษา

The purpose of this research were 1) to develop a causal model of effectiveness to develop and enrich the quality assurance process of the office education service area 2) to examine the goodness of fit of a causal model of effectiveness to develop and enrich the quality assurance process of the office education service area 3) to study a system of management, problems and solution of development and enrichment the quality assurance process of the office education service area. The research population and samples consisted of 175 areas. The research responders were supervisors, school directors and teachers. Variables consisted of four endogenous independence variables: factor of the office education service area characteristics, factor of environmental characteristics, factor of employee characteristics and factor of managerial policies and practices; one endogenous latent variable was effectiveness to develop and enrich the quality assurance process of the office education service area. These latent variables were measured by 21 observed variables. The research data were collected by questionnaires and interview. The questionnaires having reliability for each variable ranging from 0.82 – 0.93 and analysed by using descriptive statistics, Pearson's product moment correlation, validity structural analysis, LISREL analysis and analysed quality data by using synthesis content method.

The major findings were as follows :

1. The causal model of effectiveness to develop and enrich the quality assurance process of the office education service area results were factor of managerial policies and practices have indirect effect on effectiveness to develop and enrich the quality assurance process of the office education service area and factor of environmental characteristics of the office education service area have maximum total effect on effectiveness to develop and enrich the quality assurance process of the office education service area otherwise factor of environmental characteristics have direct effect on factor of employee characteristics ,natural characteristics of the office and factor of managerial policies and practices. And factor of managerial policies and practices have direct effect on of environmental characteristics,
2. The causal model was valid and fit to the empirical data. The model indicated that the Chi-square goodness of fit test was 4.53 $p = 1.00$, $df = 48$, $GFI = 1.00$, $AGFI = .99$, and $RMR = 0.001$. The model accounted for 38% of variance in effectiveness to develop and enrich the quality assurance process of the office education service area.
3. A system of management of development and enrichment the quality assurance process of the office education service area were doing action plans and examine school projects, doing as action plans for goals achievement, having guidebooks for quality assurance process in schools, coordinated with schools for giving advise and knowledge about the quality assurance.